

šila, pač pa o govoru nemškega državnega kanclerja. Veseli me, da morem reči, da smo bili vsi — vsak zase — istih misli. Veseli me, da sta Francoska in Rusija prvi odgovorili. V imenu angleške vlade ta odgovor krepko podpiram.

Mož ali skupina ljudi, ki bi brez tehtnega vzroka hotela podaljšati sedanji strašni boj, bo imela na vesti strašni zločin, ki bi ga s celim oceanom ne mogel oprati. Ni prvič, da pomagamo vreči vojaški despotizem. Spominjam na enega največjih teh despotov. Če se mu je pri izvedbi njegovih ničvrednih namenov zdelo umestno, se je zelo rad posluževal sredstva, nastopiti v maski mirovnega angla. Enkrat so bili naši predniki tako ukanjeni in oni sami in Evropa so to bridko obžalovali. Oni despot je porabil dobljeni čas, da je pripravil čete za še hujši napad na svobodo Evrope.

Zato nas sedanja nota vznemirja. Predno se v ugodnem zmislu bavimo s povabilom, moramo vedeti, da je Nemčija pripravljena pritrčiti edinim ohranilom, pod katerimi je mogoče doseči in ohraniti mir v Evropi. Ta so: Popolna vzpostavitev, popolno zadoščenje in uspešne garancije. Pravi zmisel govora državnega kanclerja pa to odklanja.

V polemiki proti noti vpraša: Kako je spoštovala Nemčija pravice drugih narodov v Belgiji in Srbiji? Ta nota in govor dokazuje, da se nasprotnik še ni naučil navadnega abc spoštovanja pravic drugih. Ali ne bo potem, če sedaj skrupucamo mir, oholi duh pruske vojaške kaste prevladoval? (Pritrjevanje.) Fraze v noti so preračunane na to, da zapeljejo nemški narod, da prenaša načrte pruske vojaške kaste, ki je vedno stremila za tem, storiti konec narodnemu obstoju Nemčije in svobodi njegovega narodnega razvoja.

Zavezniki so pričeli vojno, da branijo Evropo pred napadom pruskega vojaškega gospodstva, končati jo morajo z edinim koncem, ki jamči, da pruska vojaška kasta ne bo nikdar več motila miru Evrope. (Pritrjevanje.) Odkar je v rokah te kaste, je bila Pruska vedno hud, ohol, grozeč, železožerski, pogodbe teptajoči sosed, ki je pokrajino za pokrajino jemal svojim slabotnim sosedom. Bila je vedno nemiren in neprijeten sosed v Evropi. Celo mi, ki nas ščiti široko morje, vemo, kako vznemirjujoči faktorji so bili Prusi z neprestano grožnjo na morju. Kruta nespamet bi bila, če bi sedaj ne gledali na to, da se to rožljanje z orožjem, to ogrožanje vseh miroljubnih državljanov smatra kot napad na mednarodno pravo.

Zato hočemo počakati, da slišimo, katere pogoje in garancije nudi nemška vlada. Do tedaj pa hočemo rajši zaupati v nezlomljeno vojsko.

Lloyd George je nato govoril o potrebi izpopolnitve mobilizacije, da se pospeši zmaga in mir. Položaj ni grozeč, pač pa resen. Rumunski neuspeh je bila nesreča, ne izpreminja pa temeljev vojne. Upati je celo, da bo imel dobre posledice, ker je pokazal napake organizacije.

Glede sestave kabineta se je minister-ski predsednik skliceval na krepko sodelovanje delavstva.

Glede živilskega problema je naglašal, da je svetovna žetev odpovedala in da je bila angleška žetev majhna. Treba je vzeti produkcijo in razdelitev pod kontrolo, obenem pa se mora ves narod odpovedati luksusu in potratnemu življenju. Vlada smatra za potrebna drastična sredstva in bo v kratkem naznanila svoj načrt.

Glede kolonij je izjavil, da namerava v kratkem sklicati državno konferenco, da predloži dominionom ves položaj.

Odnosaži med zavezniki samimi zahtevajo več skupnega posvetovanja. Končno je izjavil Lloyd George, da je bila ena najbolj bolečih izkušenj njegovega življenja, da se je moral ločiti od Asquitha.

Nato je govoril Asquith iz najsprejdenje klopi opozicije, ter izjavil, da je njegova edina želja, dati na razpolago vse svoje izkušnje.

V ostalem je podal pregled vprašanj,

ki jih je morala vlada rešiti od početka vojne na polju uprave, ploštva in gospodarstva z ozirom na vojno.

Zelo mnogo ljudi

trpi vsled zaprtja ali lenivosti čreves in je samo znamenje zanikernosti, če se nič ne poskrbi za odpravo tega zla. Kdor se pa že odloči za uporabo odvajalnega sredstva, naj si izbere tako, ki bo imelo uspeh. Izbera ni težka. Industrija proizvaja celo vrsto odvajalnih sredstev in raznih kemikalij, nadalje so na razpolago razne rudinske vode in konečno rastlinska odvajalna sredstva, ki obstoje iz zelišč. Znano je, da se rastlinske snovi najlaže prilagode človeškemu organizmu, da je njih učinek najbolj lagoden in da se učinkujejo niti dražeče, niti slabee. Med rastlinskimi odvajalnimi sredstvi gre prvo mesto korenini rabarbare in so baš radi tega Fellerjeve rabarbara kroglice z zn. „Elsa“ kroglice najbolj priljubljene. Vzbujajo tek in pospešujejo prebavo, poprečuje o kolcanje, krče v želodcu in gorečico, ne slabe čreves in jih tudi ženske in otroci radi zavživajo. Predvojne cene: 6 steklenic pošlje za 4 krome 40 vin. Iekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg šte. 241 (Hrvatsko). 501

Kronanje cesarja Karla na Ogrskem.

Zadnje dni tega leta se vrši v Budimpešti slavnostno kronanje cesarja Karla za ogrskega kralja. Na Ogrskem se morajo ravnati še po starih šegah in ceremonijah, katerih program je glasom „Budimpeštvske korespondence“ sledeči:

Dan kronanja imata obe zbornici skupno kraljsko sejo, ki se prične ob 6. uri zjutraj v poslanski zbornici. Nato odidejo člani državnega zbora v cerkev v trdnjavi Budim, kjer se vrši kronanje. Tam se zbere vsi oni, katerim so prostori v cerkvi rezervirani, nadvojvodinje, nadvojvode, dvorne dame, papežev nuncij, zbor diplomatov, duhovniki in dostojanstveniki.

Kralj in kraljica se odpeljata iz dvora ob 9. v osemvprednem gala-vozu, na obeh straneh dvorni lakajji peš in ogrska garda na konjih, drugi udeležniki v vozovih. Sprevod gre preko trga Szent György, skozi ulico Szent György, čez trg Dizs in cesto Tárnok na trg Szentháromság, pred cerkev, pred katero stoji stotinja honvedov. Ob vходу v cerkev sprejme vladarsko dvojico primas na čelu duhovščine ter jima izroči križ in blagoslovljeno vodo, nakar vstopita vladarja s spremstvom na desni strani v takozvano kapelico Loretto, kjer so pripravljene insignije in krona. Po razporedbi v cerkvi stopita kralj in kraljica skozi glavna vrata ter sedeta pred sanktuarijem na prestol, na obeh straneh nosilci insignij in ednajst zastavonoš.

Prične se božja služba in kronanje. Primas in od državnega zbora izvoljeni nadomestni palatin posadita na stopnicah glavnega oltarja klečečemu vladarju krono na glavo. Kraljica ne dobi krome, marveč se palatinov namestnik in primas samo dotakneta njene rame.

Med tem oddaja stotinja honvedov salve, katerim odgovarjajo topovi na gori Gellért in zvonovi vsega mesta. Godba svira Listovo mašo »Kronanje«.

Po božji službi se vrne kraljica z lastnim ožjim spremstvom na dvor in prične se ceremonija povzdige v viteze zlate ostroke za take, ki so se izkazali na bojiščih. Kralj, sedeč na prestolu, se dotakne z mečem sv. Stefana rame izvoljenega, ki ga pokličeta namestnik judicis curiae in minister na kraljevem dvoru.

Po tej ceremoniji odidejo vsi navzoči iz cerkve po cesti, pregrnjeni z rdeče-belo-zelenim blagom do prisežne estrade. Kralj, za njim namestnik vrhovnega hlevarja z golim mečem in škof z apostolskim križem primas in nadškof iz Kalosce, namestni palatin in predsednik obeh zbornic stopijo na estrado. Križ v levič, dvigajoč tri prste desnice, obrnjen proti vzhodu, priseže kralj na ustavo.

Za tem zakliče namestnik palatina »Eljen a király!« (Živel kralj!) Zopet salve pušk in topov.

Kralj se na to vrne s spremstvom v cerkev, zunaj pa se sestavi sprevod iz kraljevskemu griču.

Sprejad huzarji, nato odposlanstva municipijev, člani državnega zbora in ogrski in skupni ministri peš, nato na konjih ogrski glasnik, ednajst zastavonoš, ogrski vrhovni vrhar, zastavniki z insignijami, namestnik palatina, nadvojvode; za njimi kralj, nekoliko sprejad škof z apostolskim križem, na levi namestnik najvišjega hlevarja z golim mečem, za kraljem najvišji dvornik, najvišji komornik, kapitan telesne garde in generalni adjutant, na obeh straneh gardisti in na koncu čete ogrske telesne garde, nato v vozovu oba kraljevska komisarja, oba varuha krome in duhovništvo, končno eskadrona huzarjev.

Na trgu Szent György se ustavi sprevod pred kraljevim gričem in se razporedi. Kralj jaha na grič ter zamahne z mečem sv. Stefana na štiri dele sveta, nakar se kralj vrne na dvor.

Tam je pripravljena kraljevska gostija. Kralj in kraljica imata poseben prostor na estradi, z njimi primas, papežev nuncij, nadškof iz Kalosce in palatinov namestnik. Strežijo jim najvišji točaj in najvišji mizni strežaj, oba izvoljena iz državnega zbora. Po kraljevski gostiji se umakneta vladarja v ožjem spremstvu v notranje prostore.

Obe zbornici nadaljujeta nato skupno sejo ter končata kronanje s protokolom.

Popoldne se vrši poklonitev na dvoru. Pred kronanjem se vrše že dva dni poprej ceremonije prenosa insignij, kar se ponovi v obratnem redu po kronanju.

Izpred sodišča.

MLADI ZLOČINEC.

Maribor, 22. decembra. 20-letni v Mariboru rojeni trgovski pomočnik Oto Jahn se je moral zaradi tatvine, poneverbe in goljufige pred sodnijo zagovarjati. Vinotržcu Francu Roth v Rotweinu ukradel je 1400 kron, od katerih so mu en bankovec za 1000 kron pravočasno nazaj vzeli. V Eisenerzu je bil že preje delavcem nabrani denar za živila v znesku 195 K poneveril. Tudi krčmarici Chum poneveril je 140 K. Sodnija je obsodila mladega zločinca na 10 mesecev težke ječe.

„Anglež“ — žalitev.

Frankfurt, 20. decembra. Pred sodnijo v Bergenu je bil neki drožist obsojen na 30 mark denarne globe, ker je nekega poljskega čuvaja žalil z besedo „Engländer“ (Anglež). Sodnija je rekla, da se Anglija danes ne ozira na človeško čast in poštenje in da je torej beseda „Anglež“ obenem očitanje prostaštva in ničvrednosti.

Iz tajne razprave.

Gradec, 22. decembra. Pred tukajšnjo deželno sodnijo se je imel zagovarjati 38-letni duhovnik Alojz M. Morch iz Stivala zaradi zločina nenravnosti zoper naturu po § 129b ter oskrumbe po § 128 in zločina zapeljavanja k nečistosti po § 132 k. p. Bil je v zmislu teh paragrafov obsojen na 18 mesecev težke ječe z enim trdim ležiščem vsakih 14 dni.

Navijanje cen.

Celovec, 21. decembra. Dne 14. aprila se je proti tovarnarju mila Pavlu Hatheyer in trgovskemu nastavljenju Fritzu Fell dokončala razprava zaradi navijanja een pri žajfi in fižolu. Sodnik je obsodil Hatheyera na dva meseca strogega zapore in 2000 kron globe, Fella pa na šest dni strogega zapore in 1500 K globe. Proti tej razsodbi se je vložil priziv. Pri tej prizivni razpravi je bila cela vrsta novih prič zaslišana. Sodba se je spremenila tako-le: Pri Hatheyeru je bila kazen spremenjena na en mesec strogega zapore in 2000 kron globe, pri Fellu pa se je prvo razsodbo potrdilo. V vtemeljevanju je predsednik naglašal, da se pri splošni draginji pri kupčiji mora gotovi dobiček doseči, ne pa 3- do 4-krat toliko, kolikor znaša napetost med nakupovalno in prodajalno ceno.

Cenjeni naročniki

se prosijo, ob koncu sedanjega leta, da naj blagovolijo naročnino tako vpslati, ker je naročnina pri nas kakor pri vseh časopisih vnaprej plačati.

V novem letu 1917 stane naročnina za celo leto:

v Avstriji . . . . . K 5—
v Nemčiji . . . . . „ 7—

Na Ogrskem (Hrvatskem, Slavoniji, v Bosni in Hercegovini) stane naš list K 6:50; iz teh dežel pa se ne sme denar na nas naravnost pošiljati; kdor hoče v teh deželah „Štajerca“ v novem letu dobivati, mora iti k svoji pošti in tam „Štajerca“ plačati.

Pristaži in prijatelji! Delujte z vsemi močmi za razširjenje našega lista.

Razno.

Cenjeni naročniki. Konec leta prihaja in usojamo si uljudno cenjene naročnike vabiti na zopetno naročenje „Štajerca“. V tem letu, kakor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega

mišljenja. Ni čuda, da si je „Štajerc“ i sedaj v vojni pridobil novih prijateljev in odjemalcev. Pa ne samo doma, tudi v vseh vojaških bolnišnicah in na vseh frontah, v strelskih jarkih ga čitajo z navdušenjem in veseljem. Prepričani smo tedaj, da bode imelo tudi letošnje vabilo za naročenje mnogo uspeha. Prosimo v prvi vrsti stare naše naročnike, da naj nam čimpreje vpošljejo naročnino, ki jo je pri vsakem listu naprej plačati. Prosimo pa tudi vse prijatelje, da nam naj z neumorno agitacijo pridobivajo vedno novih somišljenikov in odjemalcev. „Štajerc“ ostal bode vedno zvest svojemu naprednemu, štajersko-koroškemu, avstrijskemu mišljenju!

Vpoklic pod orožje. Pri prebiranju do spodaj označenega vpoklicnega dneva (10. januarja 1917) za črnovojniško službo z orožjem sposobni avstrijski črnovojniki rojstnih letnikov 1879, 1878, 1877, 1876, 1875, 1874, 1873 in 1872 so, v kolikor že niso k službi z orožjem poklicani ali od te službe z ozirom javne službe ali interesa na določeni ali nedoločeni čas odpuščeni, v poklicani in morajo priti k v njih črnovojniškem legitimacijskem listu označenem nadomestnem okrajnem poveljstvu, oziroma deželno-brambenem (deželno-strelskem) nadomestnem okrajnem poveljstvu dne 10. januarja 1917.

Program nove vlade. Uradni komentar k imenovanju nove vlade pravi: V resnem času so bili sedanji vladi izročeni posli. Prevzela jih je s čutom velike odgovornosti, ki jo mora nositi. Vzpostavitev popolnih ustavnih razmer, ustvaritev potrebnih predpogojev za to, izravnanje potov za parlament, bo visoki cilj vlade. Zasedujoč to pot, bo predložila po naročilu Njegovega Veličanstva cesarja z dne 23. novembra 1916 glede v členu VIII. državnih osnovnih zakonov z dne 21. decembra 1867 za poslovanje v vladni in izvršilni oblasti predvidenih priseg svoje na izpolnitev te določbe mereče predloge. Med prvimi nalogami vlade se nahaja sklep pogodbe med obema državama monarhije glede njih gospodarskega razmerja ter pripravljanje ožjih gospodarskih odnošajev napram Nemčiji. Parlamentu se bodo predložile te združene zadeve ter trgovinske pogodbe, ki naj se sklenejo z drugimi državami, svoj čas v odobrenje. Politična in gospodarska konsolidacija Avstrije, strnitev sil vseh v državi živečih narodov, rešitev velikih socialnih nalog, ki so vsled vojne pridobile na pomenu, izpolnitev ljudske vzgoje v smeri splošne izobrazbe, npravstvene utrditve doraščajoče mladine in utrditve državljanskega mišljenja, vsled vojne potrebna nova ureditev državnega gospodarstva, lečenje ran vojne ter zopetna zgradba razdejanega in vse polno drugih vstajajočih nujnih vprašanj stavijo do vlade in parlamenta v bodočnosti največje zahteve. Nepozabljeni naj bodo naši za obrambo domovine boreči se vojaki, za katere bijejo v Avstriji vsa srca in za katerih invalide in zaostale skrbeti smatra vlada za svojo sveto dolžnost. Lastnorčno pismo Nj. rajnega Veličanstva z dne 4. novembra t. l. o bodočem razmerju Galicije v organizmu države bo služilo vladi za vodilo njenega delovanja. Vlada se bo oprijela teh nalog brez odloga, vporabljajoč obstoječe predpriprave. Vlada upa, da jo bo duh javnosti, očiščen vsled izkušanj vojne, v tem prizadevanju podpiral in da bo parlament v zavesti svojega ustavnega namena pomagal pri izvršitvi teh nalog. Sedanji čas zahteva napora vseh sil. Občudovanja vredna požrtvovalnost prebivalstva, ki neomajno prenaša breme vojne, nalaga vladi dvojno dolžnost v prvi vrsti in neprestano skrbeti za ljudsko prehrano. Vlada se danes še noče obrniti na javnost z obširnimi programom. Ona pa se ne obotavlja označiti splošno smer, v katero hoče pravična napram vsem narodom monarhije kreniti, zadevajoč se, da potrebuje sodelovanja vseh onih, katerim je bodočnost Avstrije pri sreč.

Kako potuje mast. Gostilničar Jakob Barov v Budimpešti je naročil agentinji gospe Ligeti, naj mu dobi kupca za 140 meterskih stotov masti, a kupec mora več plačati, kakor znaša najvišja cena. Gospa Ligeti pa je stvar naznanila uradu za živila in ta urad ji je dal dva detektiva, da z njiju pomočjo ta slučaj pojasni. Detektiva sta šla h gostilničarju in se oglasila kot kupca njegove masti. Gostilničar je zahteval, naj mu takoj plačata in ker sta bila moža seveda „suha“, je gospa Ligeti pohitela k firmi Matija Perless ter tam dobila 150.000 kron na posodo. Detektiva sta ta denar dala gostilničarju Barosu, ki jih je končno peljal k prekajalcu Rothschildu. Šele ta je vedel, kdo ima prazaprav mast in peljal je neznana mu detektiva k firmi — Matija Perless, ki je dala gospej Ligeti 150.000 kron, nevedoč seveda, da jih dobi nazaj. Izkazalo se je, da je Perless naročil agentu Revesu, naj mu proda mast dosti dražje, kakor znaša najvišja cena. Reves je najel za prodajo Rothschilda, ta pa zopet Barosa in Baros končno gospo Ligeti. Policija je zaprla Rothschilda, Revesa in Barosa, proti firmi Perless pa je podala kazensko ovadbo. Preiskava je dognala, da je nameravala firma Perless ta denar zaklati 1200 prašičev ter da je to mast ponujala že za 40% dražje nego znaša najvišja cena.

Današnja vrednost denarja. V Berlinu je imel tui denar 16. t. m. naslednjo vrednost: amerianski dolar 5.62 M (marke), nizozemski goldinar 2.38 M, danska krona 1.63 M, švedska krona 1.71 M, norveška krona 1.65 M, žvicarski frank 1.17 M, avstrijska krona 0.64 M, bulgarski lev (frank) 0.79 M. — Na Dunaju istega dne: nemška marka 1.56 K (v miru 1.18), nizozemski goldinar 3.74 K (v miru 1.98), švicarski frank 1.83 K (v miru 1.095), švedska krona 2.95 K (v miru 1.32), bulgarski lev 1.25 K (v miru 0.95), dolar 8.82 K (v miru 4.94), ruski rubelj 3.15 K (v miru 2.54). — V Švici: francoski frank 0.84 tr., angleški funt 23.30 fr., nemška marka 0.80 fr., laška lira 0.71 fr., nizozemski goldinar 2 fr., avstrijska krona 0.50 fr., švedska krona 1.44 fr., ruski rubelj 1.44 fr., amerianski dolar 4.90 fr., španska peseta 1.05 fr.

Cestne razmere v Pragerhofu. Graški listi pišejo: Od Slovenske Bistrice preko Pragerhofa v Ptuj vodeča okrajna cesta se nahaja v tako žalostnem položaju, da se o strokovnjaškem ravnanju sploh ne more več govoriti. Pri temu se mora opomniti, da je občina Spodnja Poljska v, h kateri spada tudi Pragerhof, največja davkoplačevalka v okraju. Šele od table, ki označuje začetek ptujskega okraja, postaja cesta izborna. Tu se gre ravno za okraj, ki ga prosto izvoljeni možje izbornu upravljajo, medtem ko so v okraju Slovenska Bistrica iz narodnih vzrokov mogočezi dveh občin izvolitev v okrajni zastop preperečili. Vlnadi komisar je obljubil sicer z ozirom na slabo cesto pomoč, ali dovolilo se je mnogo premalo gramoza. Jarek za vodo že dve leti ni bil izčiščen. Pri pošteno izvoljenemu okrajnemu zastopu bi bilo tako zanemarjenje važne ceste popolnoma izključeno. — Tako listi! Pa tudi mi smo dobili od mnogih strani že hude pritožbe zaradi cestnih razmer v slovobistriškem okraju, ki nima okrajnega zastopa, ker so slovenski zastopi dveh občin izvolitev preperečili. Vsakemu se bode to gabilo, komur se gre v prvi vrsti za gospodarsko izboljšanje, za gospodarski prid tega ali onega okraja, ne pa za politično gonjo, ki nam je itak že v mimih časih dovolj škode napravila.

Analfabeti. Analfabetov pride na 1000 ljudi: v Rusiji 917, v Srbiji 430, v Italiji 342, v Belgiji 101, na Francoskem 30, na Angleškem 10, v Nemčiji 0.04, v Avstro-Ogrski 340 (samo v Avstriji 165). Najmanj analfabetov v naši državi je na Predarlskem (0.8%); na Koroškem jih je 12.3% v Galiciji 40.6%, v Bukovini 53.9%, v Dalmaciji 62.8%. Po narodnosti je najmanj analfabetov pri Čehih (2.4%), potem pri Nemcih (3.1%), največ pri Malorusih (61%). Vseh analfabetov v Avstriji je 460.809.

Neumna igrača. Pred kratkim ukradel je

11-letni Jožef Valenčak iz kleti nekega trgovca v Sv. Magdaleni pri Celju škatljo s šestimi razstrelnimi kapselji, katere je potem med šolskimi otroci razdelil. 11-letni Albin Bednak je dne 15. t. m. razstrelil en kapselj, pri čemur mu je bila desna roka razmesarjena, tudi na desnem zgornjem stegnu je bil deček hudo ranjen.

Zaprti oderuhi z Zajfo. Iz Budimpešte se poroča: Proti agentom Aleksandru Totis, Jožefu Pfanner in Ignacu Landler se je uvedlo kazensko postopanje. Vsi trije so velike množine žajfe skupaj nakupili in potem v Avstrijo, zlasti na Dunaj, seveda za ogromne cene prodajali. Na vzhodnem kolodvoru na Dunaju se je 5 vagonov mila, ki je bilo last teh treh poštenjakov, zaplenilo.

Najvišje cene za klavne svinje. Štajersko cesarsko namestništvo razglašja: Ker se dogajajo slučajji, ko se svinjski kupci pri nakupovanju klavnih svinj ne ravnajo po uradno določenih najvišjih cenah za klavne svinje, se vnovič opozarja na sledeče najvišje cene, različne za svinje na svinjskih sejmih in različne za prodane svinje v hlevu. Za svinje na svinjskih sejmih veljajo sledeče najvišje cene: Za svinje, kojih živa teža znaša 60 do 90 kilogramov in ki so namenjene, da se jih odebeli, kilogram žive teže po 6 K 12 v., za debele klavne svinje ne glede na težo, kilogram žive teže po 6 K 94 v. in za mesne svinje, težke več kakor 40 kilogramov, kilogram žive teže po 4 K 80 v. Pri prodaji na hlevih pa veljajo sledeče najvišje cene: za svinje, kojih živa teža znaša 60—90 kilogramov in ki so namenjene, da se jih odebeli, kilogram žive teže po 6 K, za debele klavne svinje ne glede na težo kilogram žive teže 6 K 80 v. in za mesne svinje, težke več kakor 40 kilogramov, kilogram žive teže po 4 K 70 v.

Iz bojnega polja se nam piše z dne 18. decembra 1916: Srečno in veselo Novo leto, posebno pa ljubi mir želi vsem. Oj, da bi pač skoraj že se oglasil tako zaželjeni „mirnovni zvon“ z veselo novico — konec vojske! To je voščilo in pa želja moja iz bojnega polja. Z upanjem torej na skorajšnje svidenje, pozdravlja vse Vaš zvesti Otto Arsenšek, doma iz Sv. Roka nad Šmarjem pri Jelsah. (6. K. T. D. Bäckerei, vojna pošta 419).

Iz vojnega vjetništva nam pišejo: 25./11. 1916. — Srčno voščilo k Novemu letu 1917 Vam pošiljamo iz italijanskega vjetništva vsem domačim znancem in bralcem tega lista. Mihael Šulek, pešec iz Huma pri Ormožu, Johan Pečounik, Johan Marsel, Špeglič Simon, Štraki Josef, Pucher Anton, Kosi Johann, desetnik, Lasbacher Anton, poddesetnik, Novak Johan, desetnik, Ošlak Franc, Blaznik Franc, Rakuša Franc, Ravnjak Rudolf, Johan Šentak, vsi od pešpolka 87.

Umrla je v Ptujju gospa Josefa Slawitsch rojena Huber, mati znane in ugledne trgovske družine. Pokojnica, ki je bila v 78. letu svoje starosti, je že 25 let v Božji vdanosti trpela na težki, mučni boleznii. Bila je splošno spoštovana, blaga žena, katere se bode rad vsakdo spominjal. Pogreb se je izvršil v četrtek, dne 28. decembra ob 3. uri popoldne, sv. maša zadušnica in rekvjem se je brala v petek dne 29. decembra. Lahka bodi blagi pokojnici zemlja po trudapolnem življenju!

Nadaljna veljava polovičnih dvekranskih not. Nekateri mislijo, da so postali polovični (raztrgani) dvekranski bankovci neveljavni, ker so že izšli bankovci po eno krono. To je napačno. Dotični polovični bankovci imajo svojo veljavo i zanaprej. Seveda bankovcev ni treba brez potrebe trgati, ali uradi so obvezani, da jih vzamejo.

Od roparjev. V Klaki pri Rogatecu bila je dne 16. t. m. pri nekemu napadu hrvatskih roparjev kočarjeva hčerka Marija Radoslav od roparjev obstreljena. Teško ranjeno so morali v bolnišnico v Rogatec odpeljati. — Pri posestniku Antonu Vertovšek v Blanci pri Sevnici so roparji vlomili v shrambo za žito in so tam iz neke kište pokradli 3140 kron gotovega denarja in tri hranilne knjižice, glaseče se na 1040, 3000

in 3682 kron. Gotovina je bila v hranilničnih knjžicah shranjena, katere so roparji na svojem begu proč vrgli. Orožniki so kot dozdevne tatove aretirali hlapca Franca Dobrina in posestnikovega sina Stefana Mirt.

Pridni kolodvorski gostilničar. „Grazzer Tagblatt“ poroča: Tudi na Štajerskem imamo neko kolodvorsko gostilno, katere najemnik v kljub vojni in oduhu blaznosti ni izgubil čuta za človečanstvo. Imel sem lani in letos nekaterokrat priliko, vpogledati v kolodvorski gostilni v Pragerhofu (najemnik g. Tröster) tarife za jedila in pijače. Cene so bile nižje, kakor v restavraciji v Bozenu. Ko je v Gradu goveji gulaš že 2 kroni stal, plačal sem zanj v Pragerhofu v gostilni 2. razreda samo 80 vinarjev. Ta razlika vladala je tudi pri vseh drugih jedilih. Povišanje cen pive se je tam šele pojavila, ko je bila stara zaloga piva vporabljena, kajti gosp. Tröster ni hotel nepošteno obogateti. Za vojake, ki se skozi Pragerhof vozijo, obstoji posebna tarifa. G. Trösterju se je že v ogrskih listih hvalo izrazilo za njegovo človekoljubno postopanje. In tudi v Pragerhofu preskrba življenjskih sredstev ni lažja nego kje drugod!

Nepredvidnost s hudimi posledicami. Gospa Johana Riegelnik prišla je dne 21. t. m. v Maribor, da bi obiskala svojega kot praporščaka službečega sina. V svojem stanovanju pokazal je sin materi revolver, s katerim je postopal tako nepredvidno, da se je sprožil. Kroglja je šla materi skozi vrat in jo je smrtonavno ranila.

Hrvatski ropar vjet. Dne 18. t. m. bil je na kolodvoru v Grobelnem neki sumljivi fant aretiran. Ni imel prav nobenega izkaza. Izdal se je za mizarskega pomočnika Alojza Vuk. Našli so pri njemu več sto kron. Poizvedbe so dognale, da je Vuk od svoje vojaške čete, inf. regimenta št. 53, že pred daljšim časom dezertiral. Od tega časa sem se je potepal kot član hrvatske roparske družbe po Spodnjem Štajerskem in je kradel ter ropal. Udeležil se je tudi več vlomov. Upati je, da ga bode roka pravice s polno strogostjo zadel. Kajti zločini hrvatskih roparskih tolpa v naših krajih so že res vnebovpijoči.

Snežni plazji na Koroškem. Iz Leiser-tala se poroča: Močni sneg, ki je manj večkrat s toplim vremenom, povzročil je mnogo nevarnih lavin ali plazov. V visoko ležeči vasi Flaitz odtrgala je neka lavina pri sestvu Grüblerja svinjski hlev, pri čemur je bilo ubitih štiri svinji. Tudi shramba za žito je bila poškodovana. V pokrajino Radlgrabna je prišlo čez 20 lavin, ki so v gozdovih ogromno škode napravili. V Leobnergrabnu ogrozila je lavina lovsko hišo; velika lavina, ki je prišla skozi Laugraben, zaprla je pot skozi Leobnergraben v višini 7 metrov s snegom in lesom. Tudi se je razdrlo staro cesto od Gmünda v Spittal, ker so bili njeni mostovi razdrobljeni. Pa tudi iz ostalih krajev Leiser-tala se poroča o mnogih snežnih plazih, ki so povzročili ogromno škode.

Pozdrav iz bojišča. Slovenski pionirji iz Ptuja, ki se že skozi več mesecev borijo na južni fronti, želijo vsem slovenskim dekletam in fantom in tudi očetom in materam srečno in veselo novo leto. Franc Horvat iz Stojnc pri Ptuj, Jožef Strelec iz Prvejec niže Ptuja, Martin Drevnšek, Gerečja vas pri Ptuj, Anton Kranjc, Sv. Andraž pri Leskovcu niže Ptuja, Franc Cejnko iz Cubera pri Ljutomeru, Jurij Putler iz sv. Lovrenca nad Mariborom, Johan Sotler, Brajsno pri Brežicah, Marko Striber, Suhor pri Metliki na Kranjskem, Franc Jeranovič, sv. Lenart niže Ptuja.

Rojstna hiša Nikite pogorela. K.-B. poroča iz Cetinja z dne 23. decembra: Vsled neke nezgode je včeraj rojstna hiša kralja Nikolaja v Njegušu pogorela. Pohišstvo je bilo večinoma rešeno.

Vlomi. Iz Kozjega se poroča: V noči na 17. decembra so vlomili v trgovino Jožefa Plevnik in pokradli iz nje 300 kron gotovega denarja ter blaga v vrednosti 5600 kron. — V isti noči so vlomili zločinci tudi v vinsko klet Johana Prebil v Virštajnu; tam so pokradli 320 litrov vina v vrednosti

900 kron. — Konečno so poskusili doslej neznanı tatovi pri posestnicah Urša Stukl, Lucija Žagar in Antonija Zakošek v istem kraju vlomiti; posrečilo se jim pa ni, ker so bile hiše predobro zaprte.

Nezgoda. V stroj za rezanje krme prišla je vsled lastne nepredvidnosti neka 38 letna dekla posestnika Puberle v Goričah pri Pörttschachu na Koroškem. Stroj ji je levo roko raztrgal in jo tudi drugače težko poškodoval.

Nova naša vlada. Že v zadnji številki smo poročali, da je sestavljena nova avstrijska vlada pod načelstvom češkega veleposestnika grofa Clam Martinic. Ta nova vlada obstoji iz sledečih članov: Ministerski predsednik in poljedelski minister: grof Clam-Martinic; notranje ministerstvo: baron Handel; finančni minister dr. pl. Spitzmüller; justično min.: baron Schenk; trgovinsko ministerstvo: dr. Urban; nemški minister-krajan: dr. Baernreither; delavsko ministerstvo: baron Trnka; naučno ministerstvo: baron Hussarek; železniško ministerstvo: baron Forster; domobransko ministerstvo: baron Georgi; galjsko ministerstvo: dr. pl. Bobrzynski. Upati je, da bode ta nova vlada imela uspeh in vsaj poskusila vsvariti predpogoje za novo moderno Avstrijo, kakoršna mora priti iz te krvave svetovne vojske.

Nad 4000 kron izgubila. Soproga posestnika Tereza Pergel pri Feldkirchenu na Koroškem vračala se je te dni na svojem vozu domov; na potu je iz voza izgubila svojo ročno taško iz črnega usnja, v kateri se je nahajalo 4762 kron denarja, nekaj žlic in jedil.

Zaplemba premoženja veleizdajalcev. Deželna sodnija v Trstu je izrekla zaplembo premoženja kadeta v rezervi inf. reg. dr. Karla Artico in odv. dr. Emila Pincherle, ki sta zakrivila veleizdajstvo, ter Milana Marič iz Hercegovine, ki je ušel k sovražniku. — Deželna sodnija v Zari je izrekla zaplembo premoženja 16 prebivalcev neke občine v Bocche, ki so zakrivili veleizdajstvo in so bili vsled tega na težko ječo od 10 do 20 let obsojeni. Nekateri teh prebivalcev so bili na smrt obsojeni, ali smrtna kazen se jim je milostnim potom v ječo spremenila.

Hrvatska opozicija se ne udeleži kronanja. Iz poročila K.-B. o zasedanju hrvatskega sabora z dne 21. decembra posnemamo, da so vse tri stranke hrvatsko-pravne opozicije izjavile, da odklonijo udeležbo pri kronanju iz državno-pravnih, političnih, narodnih in upravnih vzrokov. Sabor je potem brez te hrvatske opozicije sklenil udeležbo pri kronanju in izvolil tozadevno deputacijo.

Pozdrav iz bojišča. Piše se nam: Vojna pošta... dne 19. decembra 1916: Cenjeno uredništvo „Štajerca“! Vesele in zdrave Božične praznike ter srečno Novo leto želi od Sočine fronte vsem čitateljem in čitateljicam „Štajerca“ s pristrénim pozdravom Matija Batič, cugsfirer iz Spodnje Poljskave.

Iz bojišča — tako se nam piše — Vam pošiljamo iskrene pozdrave v lepo štajersko domovino, in ob enem voščimo vesele Božične praznike vsem fantom in poštemim dekletam kakor čitateljem tega lista! Saperji bataljon 3: Breznik Anton iz Spodnje Ložnice pri Slov. Bistrici, poddesetnik Saurič Josef, Sele pri Brežicah, Spendija Franc iz Šalovec pri Ormožu, Vrabl Martin iz Juršinec pri Ptuj, Vašl Jakob, Jablance pri Mariboru, Turk Anton iz Središč.

Bukarešta je bila cilj, — pa ne zadnji! Na neko čestitko je zmagoviti nemški feldmaršal Mackensen tako-le odgovoril: „Iskreno zahvalo za ravno dobljene čestitke. Bukarešta je bila cilj, pa ne zadnji. Z Bogom naprej, kakor dosedaj! Mackensen.“

Za vojne liferante. V znani restavraciji Sacher so v soboto — ko je na Dunaju brezmesni dan — imeli na jedilnem listu med drugimi sledeče cene: juha 1 K 50 vin., goveja juha z jajcem 2 K, želvina juha 8 K, goveje meso z zeljem 9 K, prekajano meso z zeljem 9 K 20 vin., rostbeef z grahom 9 K 20 vin., goveje stegno pečeno 8 K 50 vin.,

klubasa z gorčico 6 K, karp s koreninicami 7 K, jajčnica z gobicami 5 K 50 vin., krompirjeva solata 1 K 40 vin., kumare v solati 4 K. — Take cene morejo plačati samo vojni liferantje.

Razpust društva „Slavija“. „Wiener Zeitung“ piše: Namestnik na Nižjem Avstrijskem je slovansko izobraževalno društvo „Slavija“ na Dunaju, I., Drachengasse 3, na podlagi § 24 postave od 15. novembra 1867 razpustil. Ta odločitev je postala pravomočna.

Zadnji telegrami.

Okoli 9000 Rusov vjetih.

Iz uradnih poročil od srede, dne 27. decembra.

Armada Mackensen, 9. armada je v petdnevni borbi močne, iz več žičnih črt obstoječe, trdno branjene postojanke Rusov na večih točkah predrla. Južno-zapadno od Rimnicul-Sarata so v širokosti 17 kilometrov popolnoma zavzete. Tudi donavska armada je vdrla z zavzetjem močno utrjenih vasi v fronto sovražnika in ga je prisilila, da se umakne v severno pripravljene postojanke. Boji so bili luti. Uspeh je vodstvu kakor četam zahvaliti. Krvave izgube nasprotnika so jako velike. Pustil je poleg tega od 22. decembra sem skupno 7600 vjetih, 27 strojnih pušk in 2 minska metaleca v roki 9. armade. Število vjetih pri donavski armadi znaša nad 1300 mož. V Dobrudži se je napredovalo v napadu na mostičje Macin. Letalna brodovja so učinkovala uspešno za hrbtom sovražnika proti važnim železniškim in pristaniškim napravam.

Na ostalih bojiščih ničesar odločilnega.

* * *

Ravnanje pri dohodu sovražnih letal.

Oblast je izdala posebno navodilo, kako se je ravnati v slučaju, da bi priletel kak sovražni letalec. Doslej smo bili popolnoma obvarovani od obiska sovražnih letalcev. Tudi zdaj se takih obiskov ravno ni bati. Izključeni pa vendar niso. Zato naj se vsakdo natančno drži oblastvenih določil.

* * *

Novi nabori.

Oblastveni razglas določa zopetno prebiranje črnovojniških zavezancev rojstnih letnikov 1898 do vstevši 1892. Ti obvezanci se morajo oglasiti do najkasneje 4. januarja 1917 v občinskem uradu. Prebiranje se bode izvršilo v času od 10. januarja pa do 5. februarja 1917.

Ženitna ponudba.

Posestnik in vdovec želi vdovo ali deklo, ki ima najmanje 800 K gotovega premoženja, oženiti. Ponudbe na upravo „Štajerca“. 563

